

мислення, уміння уникати логічних помилок, уміння використовувати набуті знання в інших видах діяльності [5, с. 83].

Отже, підводячи підсумок вище сказаного, варто зазначити, що для формування у дітей старшого дошкільного віку математичних понять необхідно щоб одночасно реалізувались усі три умови, щоб використовувались наочні засоби і відповідні способи дій.

Список використаних джерел:

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні // Дошкільне виховання. – 2012. – № 7. – С.4-19.
2. Баряева Л.Б. Формирование элементарных математических представлений у дошкольников (с проблемами в развитии) / Л.Б. Баряева. – СПб., 2002. – 479с.
3. Зайцева Л. І. Математична компетентність: диференційований підхід // Палітра педагога. - 2004. - № 2. - С. 16-17.
4. Татарінова С. О. Особливості пізнавальної діяльності старших дошкільників / С. О. Татарінова // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки : зб. наук. пр. – Запоріжжя. – 2007. – Вип. 44. – С. 353-359.
5. Татарінова С. О. Проблема формування логіко-математичних понять у дітей старшого дошкільного віку / С. О. Татарінова // Збірник наукових праць (Психологічні науки). – № 4. – Бердянськ : БДПУ, 2007. – С. 79-85.

Тулиця О.Ю.

*кандидат філологічних наук, доцент кафедри
філологічних дисциплін і методик їх викладання
ПНПУ імені В.Г. Короленка*

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВНЗ

У статті розглянуто інноваційні підходи до вивчення іноземної мови. Доведено необхідність застосування нових методик та їх відмінність від традиційних. Визначено переваги інтеграції нових технологій у освітній простір.

Динаміка технічного розвитку та зміни, які відбуваються в сучасному світі, поширюються і на сучасний «освітній простір», контекст якого помітно позначений упровадженням інноваційних підходів у модернізації освіти, що визначається глобалізацією світу в цілому. Сучасний світ висуває нові вимоги до володіння іноземними

мовами: освітній простір однієї країни вже не може існувати ізольовано в умовах взаємодії націй, економічних процесів, прозорості кордонів, а найголовніше – зі зростанням соціальної мобільності – знання кількох іноземних мов стає необхідною умовою існування.

Зростання вимог сучасного світу до ефективної професійної підготовки зумовлюють необхідність змін у методиці викладання іноземних мов через застосування інноваційних методів навчання. Професійна компетенція сучасного спеціаліста повинна базуватися на вміннях обробляти інформацію, вичленовувати її компоненти, швидко переробляти дані, аналізувати їх на іноземній мові.

Використання сучасних засобів навчання у вивченні іноземної мови стало однією з основних вимог освіти в усіх вузах розвинутих країн, до яких прагне наблизитися й Україна. Робота з комп'ютером – пріоритетний напрямок удосконалення навчання. Методисти багатьох країн світу займаються аналізом методів і технологій вивчення іноземних мов та їх адаптацією до сучасних реалій і вимог, одночасно шукаючи кардинально нові підходи. Ні в кого не викликає сумнівів розуміння того, що зміни у методиці неминучі. Це пов'язано з низкою факторів: вимогами до кінцевих цілей вивчення мови, психологіє сучасного учня (студента) і, звичайно, з технологічними змінами у світі [3].

Сучасність – період розвитку технологій, які призводять до того, що сучасна людина краще сприймає та засвоює нову інформацію через контакт із комп'ютерними інформаційними джерелами. Завдяки мультимедійним ресурсам процес навчання можна вивести за межі навчальної аудиторії, розширити «освітній простір» сучасного учня, зробити процес навчання неперервним, а також створити мотивацію.

Навчання іноземної мови з використанням комп'ютерних технологій передбачає: 1) аутентичний мовний матеріал (відео кліпи,

флеш анімація, вебквести, новини та ін.); 2) он-лайн середовище, в якому студенти можуть спілкуватися з носіями мови (e-mail, соціальні мережі, чати та ін.); 3) програми вивчення мови (он-лайн додатки та програми для вивчення мови, електронні тести, інтерактивні курси та ін.); 4) он-лайн середовище для комунікації з викладачем та іншими студентами (скайп, відео конференції, e-mail та ін.); 5) ігрові форми навчання.

Існує спектр спеціальних інструментів та засобів навчання, які пропонують використання ІТ-технологій для вивчення іноземної мови: системи керування курсом (CMS); Eportfolio (архів роботи студента, який він сам створює, інколи його може контролювати викладач, програма відображає який матеріал опрацьовував студент і який час); corpus (електронний збірник матеріалів, який створює студент); електронні словники; розумні навчальні системи; програми для перевірки (лексики, граматики тощо); ASR – програми для розпізнавання мовлення, фонетичні програми, CAPT – комп'ютерне навчання вимови; віртуальні ігри, DGBL – цифрове ігрове навчання; чати; блоги; онлайн відео чи аудіо курси. Загалом можна виділити два способи використання ІТ-технологій у вивченні іноземної мови:

1. Комп'ютерні технології доповнюють традиційні методи й форми навчання, виступають допоміжними.
2. Комп'ютерні технології пропонують інноваційні способи навчання.

Дистанційні комп'ютерні курси (програми) виконують функції викладача. Така система звичайно складається з чотирьох компонентів: інтерфейс (платформа), модель-зразок (знання, які повинен засвоїти студент), модель студента (CMS, Eportfolio, corpus студента, відображення його сучасного рівня знань, об'єм опрацьованого матеріалу та ін.), модель викладача (контроль та забезпечення

необхідними інструкціями, коли студентська модель не відповідає зразку тощо). Перевагою дистанційної форми навчання є відсутність часових рамок, які передбачають аудиторні заняття, об'єктивність оцінки, спрямованість на кінцевий результат – знання.

Але не всі студенти здатні до такої форми навчання. ІТ-технології навчання іноземним мовам є ефективними у роботі з тими студентами, які мають гарні технічні й комп'ютерні навички. По-друге, не всі студенти почувають себе впевнено, коли працюють самостійно, виконують завдання тільки письмово, а не говорять. Звичайно, проблему говоріння теж можливо вирішити за допомогою сучасних технологій, але прослуховування «матеріалу» чи он-лайн спілкування зі студентом теж вимагає часу викладача, таким чином ми знову повертаємося до проблеми «людського фактору» й можемо лише говорити про доповнення традиційних методик вивчення іноземної мови ІТ-технологіями.

Комп'ютерні технології розвивають самостійність студентів, дозволяють самостійно обирати темп вивчення, послідовність завдань, місце й час роботи. Поєднання комп'ютерних технологій із традиційними методами сприяють розширенню форм робіт, які, через обмеженість аудиторних годин, студенти можуть виконувати самостійно. Існує велика кількість матеріалу, який студенти мусить опрацьовувати самостійно для оволодіння іноземною мовою. Наприклад: слова у тексті пов'язані гіперпосиланнями на словник, таким чином студентів не треба постійно гортати словник при перекладі; складання розповідей, що будуються на основі гри (квесту), які вимагають розв'язання завдань, пошуку відгадок на загадки чи ребуси; вправи на перевірку лексичних та граматичних навичок.

Ми переконалися у тому, що ІТ-технології можуть мати велику користь у розвитку мовної компетенції студентів. Особливо для

забезпечення самостійної роботи. Але ефективності вони набувають лише за умови використання принципу конструктивізму, коли студент не буде лише пасивним користувачем, а активним творцем. Викладачі іноземної мови повинні переглянути свої традиційні погляди на методика викладання, щоб успішно виконувати свої функції в новому «освітньому середовищі». Виходячи з принципу «конструктивізму», викладач повинен почати із загальних освітніх цілей, поступово перейти до розумного використання комп'ютера, створюючи мотивацію для творчої самостійності, роблячи комп'ютер засобом навчання. Якщо сучасні викладачі будуть вивчати нові методики, узагальнювати досвід, поступово удосконалюючи методи навчання, то ІТ-технології матимуть позитивний вплив на процес вивчення іноземної мови.

Звичайно, при вивченні іноземної мови студентами необхідною умовою є читання та переклад текстів. Згадаємо, скільки часу займали такі переклади, а потім скільки часу «псував» викладач на перевірку «домашнього читання». Серед багатьох сучасних методик вивчення іноземної мови однією з найпопулярніших є методика читання Іллі Франка. Ідея методики досить оригінальна, хоча здається, що нічого нового в цьому немає. Читання паралельних текстів російською (рідною для автора методики) та іноземною мовами. Але у наш час працювати зі словником не раціонально, а багато часу щодня ми проводимо у громадському транспорті, такий метод вивчення іноземної мови може стати доволі ефективним і доступним.

Оригінальний твір розділено на невеликі частини. До кожної частини подано переклад чи невеликий лексико-граматичний коментар, який також має своє значення (автор методики виділяє окремі важливі елементи). Слова вживаються в контексті, тому автор, подаючи їхнє основне значення, пояснює його й у конкретному сполученні

(контексті). Одне слово може вживатися у різних контекстах, що дозволяє помітити різницю в семантиці багатозначного слова. Нові слова запам'ятовуються за рахунок багаторазового повторення. Потім цей уривок тексту подається в «оригіналі» без пояснень, але читач уже розуміє його зміст. Автор переконаний у ефективності своєї методики, приділяючи читанню лише годину в день, за місяць можна вивчити 1000 нових слів. При умові «регулярного читання» (книжка за місяць) можна вивчити будь-яку іноземну мову. Психологічні дослідження доводять, що при читанні методом Іллі Франка працює лише механічна пам'ять, тому запам'ятовування відбувається без значних зусиль (не треба вчити слова напам'ять як вірші, зазубрювати), необхідним лише є повторення (але якщо навіть щось і забулося, то повертатися, на думку автора, не доцільно). Кожен сам зрозуміє скільки разів треба повторити, адже після адаптованого тексту подається «оригінал» і відразу з'ясовується, що не зрозуміло, а для цього необхідним є повернення до першої частини.

Працюючи довгий час із посібниками Іллі Франка, ми переконалися на власному досвіді, що вивчення іноземної мови за цією методикою є складним для учнів без додаткової, хоча б початкової, підготовки. Обов'язково потрібним є не тільки пояснення граматики, а й систематичне її вивчення після опрацювання кількох розділів (сторінок) книжки. Треба виділити найсуттєвіші (або такі, що найчастіше повторюються) граматичні явища і обов'язково пояснити їх учням, потрібні також знання з фонетики, особливо транскрипція для англійської чи французької мов. Як звучать інші невідомі учням мови? На нашу думку, досконаліми посібники Іллі Франка будуть тоді, коли їх супроводжуватимуть аудіо матеріали (записи запропонованих оригінальних текстів носіями мови у невисокому темпі, можливо навіть і в апроксимованій вимові для початківців).

Ефективною така методика є для учнів старших класів, студентів, усіх, хто вивчав мову і бажає завжди «залишатися в тонусі», не маючи постійної мовленнєвої практики. В ідеалі слід присвячувати читанню дві години на добу, тому варто спочатку придумати для себе правильну мотивацію. Тривалі перерви в заняттях не вітаються, тому що основою успіху є регулярність читання. Приступаючи до роботи з книгою, читачеві слід ознайомитися зі вступом, де докладно розглядаються основні правила читання. Розробник методики настійно радить користувачам читати текст підряд, спеціально не концентруючись на місцях, які здаються незрозумілими. Не слід також старанно намагатися запам'ятовувати незнайомі слова. Вони ще не раз зустрінуться в тексті, що допоможе їм відкластися в пам'яті природним чином, без напруги.

Відсутність необхідності у зубрінні – одна з головних переваг, якими володіє метод читання Іллі Франка. Іноземну мову можна вивчати без словника. У пам'яті читача відкладаються не тільки окремі слова, але й цілі мовні звороти.

У сучасній вищій школі (також у коледжах) запроваджено вивчення курсу «Іноземна мова за професійним спрямуванням». Основна мета цього курсу (незалежно від спрямування майбутньої професії) полягає у підвищенні рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності, комунікативної компетентності студентів, практичним оволодіння основами різних стилів іноземної мови, що забезпечить професійне спілкування на належному мовному рівні, формуванні мовної компетенції майбутніх фахівців тощо. Укладання навчальних матеріалів – специфічні тексти професійної тематики можна адаптувати також за зразками, які розробляв Ілля Франк. На нашу думку, такі навчальні посібники здатні ефективніше організувати навчання сучасних студентів.

Сучасна мережа Інтернет містить достатню кількість матеріалів, які можна адаптувати за запропонованою методикою. Такі посібники сприятимуть засвоєнню значної кількості професійної лексики, розвитку навичок мовлення у сфері майбутньої діяльності тощо. Перспективу подальшої роботи вбачаємо саме в укладанні адаптованих посібників із іноземної мови професійного спрямування для студентів педагогічних спеціальностей університетів.

Список використаних джерел

1. Іноземні мови: метод Іллі Франка. – Режим доступу: <http://hair2014.ru/inozemni-movu-metod-illi-franka> – Заголовок з екрану.
2. Федоткина Е.В., Черемина И.И. Актуальность использования современных ИТ-технологий в обучении иностранным языкам студентов неязыковых специальностей // Международный научно-исследовательский журнал. – Режим доступу: <http://research-journal.org/pedagogy/aktualnost-ispolzovaniya-sovremennykh-it-technologij-v-obuchenii-inostrannym-yazykam-studentov-neyazykovyx-specialnostej> – Заголовок з екрану.
3. Филипович И.И. Инновационные методы изучения иностранных языков. Мультимедиа и компьютерные технологии // Научный вестник Южного института менеджмента. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/innovatsionnye-metody-izucheniya-inostrannyh-yazykov-multimedia-i-kompyuternye-tehnologii> – Заголовок з екрану.